

abonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIV ème ANNÉE

30 Novembre 1928 No. 265

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبونمان: سنہ لکی [24 نسخہ]

تور کیا ایچون 2 بچق، خار ج ایچون
3 بچق، اعلا کاغذ لیسى 5 لیرادر.

ادارہ خانہ سی :

جنال اوغلندہ « اجتهاد نھوی »

تاریخ تأسیسی : 1904 - جنوہ

یکرمی دردنجی سنہ

نومرو 265 - 30 تشرین ثانی 1928

کاغذ و Cellulose حقیقه

II

یازان : لاغر مهندسی کیمیاگر محمد علی

دوغری اولاماز. اساساً کاغذ صناعی پاموگ بقایاسندن استفاده ایدر. ایپلک بوککه غیر صالح قیصه توکلر؛ طوقومه تزکاھلرندن آرتان خاور؛ پاموق منسوجاتنک یکی ویاقولالاینلش قیرپننتیلری کاغذجیلک پاموقدن مشتق مواد ابتدائیه سیدر.

فی الحقیقه پاموق چکر دکاری ایکی نوع اشعاری حاویدر. بری اوزون، ایپلک بوککه مساعد الیاف؛ دیگرری غایت قیصه وایپلک بوککه غیر مساعد خاور. Bourre de coton نامنی طاشیان بو حاورلر هر جنس پاموقده بولونماز. مثلاً آسریقا پاموقلرینک چکر دکاری چییلاق یعنی خاوسزدر. بزم پاموقلر عزمده ایسه بو خاورلر موجوددر.

مع مافیه پاموق چکر دکاری اوزرنده سانتیفرامله اولچوله چک قدر آز بولنان بو حاورلر فابریقه ایثله تمکی تصوراتنک کولنج اولور. فقط بو حاورلر داخل اولدقاری کاغذ خمورینی بارز بر صورتده اصلاح ایدرلر. بو اعتبارله ملی کاغذجیلکمزده حاورلر دیگر پاموق بقایایی کی اهمیتله نظر دقته آلتمالیدر. [1]

کتی وکندیر: کتی وکندیر محصولنک تورک کاغذجیلنی ایچون پک مهم بر منبعدر. فی الحقیقه مملکتمزده یتیشن کتی بلچیق، ایرلندا و سائر شمال ممالکنده یتیشن کتنلر کی قاش اعمالدن زیاده کتی تخمی باغی استخراجنه آلویریشیلیدر. ساقلرنده کی آلیاف نسبه ده آرزاف سلولوزدن مکوندرلر. حالبوکه بو کتی کاغذجیلک ایچون الکمکل بر ماده ابتدائیهدر. بناء علیه بولردن دوغریدن دوغریه کاغذ خموری احضاریده اقتصاداً محذوری اولیه جقدر. کرک معلوم اصوللرله آلیافی تفریق اولنه رق و کرکسه ساقنک هپسی قولالاینلر ق غایت کوزل کاغذلر اعمال اولونور. کتی محصولنک مقداری سنوی 11,631,332 کیلوراده سنندهدر. کندیر محصوله کلنجه بو دوغرودن دوغریه خارجه وبالخاصه ایتالیا به سوق اولونقده و تکرار مملکتمزده سیفاره کاغذی شکننده عودت ایتکدهدر.

تجارت اوطه می طرفندن تنظیم اولنان سالنامه ده کی شو ایضاحات جالب دقتدر.

«کندیر عمومیت اوزره خام اوله رق آوروپایه واک مهم قسمی ایتالیا به اخراج ایدیلک اوزره آقره، آیدن، آنطالیه،

[1] آیوانسرایده چالیشان تورک طی پاموقلر فابریقه سی صاحی نوری عیدی بک افندی پاموق چکر دکاری اوزرنده کی حاورلر موقیته استفاده ایتدکارینی سوبیلورلر. [هیدروفیل پاموق اعمالنه صالح حاورلر بالطبع کاغذ خموری احضارینه هر حالده الویریشیلیدر.]

کتی وکندیرده ایسه لینی جره لر خصوصی بر ماده ایله یکدیگریته ربط ایدیلشدر.

بین الالیاف رابطه وظیفه سی کورهن بو ماده باشلیجه Pecto-cellulose و Pectine موادندن مرکبدر. الیافی سربست حاله افزاغ ایچون بو رابطه ماده سی معلوم عملیاتله ازاله ایتک لازمدر. [صوده ایصلا نوب تحللله ترک ایتک.]

ایکنجی صنفده بولنان مواد ابتدائیه دن کاغذ خموری احضاری ایچون جره غلافی تشکیل ایدن سلولوزی مترافق بولندینی عناصر اجنبیه سندن تطهیر ایتک ایجاب ایدر. تطهیرده تعقیب ایدیلن اصوللر نباتک جنسنه واحتوا ایلدیکی مواد اجنبیه نک طبیعتنه کوره تبدل ایدر.

لینی جره لری طول، عرض و اشکالی نباتدن نباته تحول ایدر. جره غلافنک منحنی ده متحولدر. بعضی جره لرده غلاف غایت اینجه بعضیلرنده دلیکی ویا چیز کیلی اولور.

لینی جره لرک اوچلری ده استخراج اولندقاری نباته کوره پک مختلف اشکال عرض ایدرلر: مثلاً: کتی و صمان جره لری سیوری؛ کندیر ککیلرکوت، صماچاقی ویاچا تالی؛ رامی جره لری اسپاتول شککنده یایوان؛ کوکنار جره لری منحنی اوچلرله نهایتله نیر.

لینی جره لرک وسطی ابعادی جدارینک ثخنلری، اوچلرینک اشکالی غلاف اوزره رنده کی دلیکرک ویا چیز کیلرک منظره سی بولری یکدیگریندن تفریق و تمیزه خدمت ایدر.

مع مافیه کاغذ خمورنده بر جره می تام اوله رق بولمق مشکدر. زیرا کاغذ خموری خصوصی ماکنه لرده حاضرلارنرکن آلیافک طوللری ده معین بر ارجاع اولونور. یعنی مطلوب اوزونلقدن فضل طوله مالک جره لر بر ویا برقاچ کره لرسیلر. مملکتمزده برنجی وایکنجی صنفه منسوب مواد ابتدائیه دن کاغذ احتیاجاتمز فضل سیله تأمین ایدیه چ قدر موجوددر. حتی بزه کاغذ صانان بعضی فابریقه لر بزم مواد ابتدائیه حرله چالیشور. مثلاً: ایتالیان فابریقه لری بزدن آلدقاری کندیری سیفاره کاغذی حالنده ینه بزه صاتورلر.

رسمی ایستاتیسقیلره نظراً نورمال سلولوز اعطا ایدن مواد ابتدائیه مرک مقدار ی بروجه آتیدر:

پاموق: — زراعت وکالت جلیله سی طرفندن تنظیم اولنان 1926 سنه سی ایستاتیسقیلرینه نظراً پاموق محصولنک مقدار سنویسی 27,341,532 کیلور.

پاموخی طوغریدن دوغریه کاغذ اعمالنده قولانق اقتصاداً

« بونلردن ماعدا قاین و کوکناره ، صاری چام [پلینوس
« سیلوستریس] وقاره چام [پیتوس لاریس] آغاچلرینه
« تصادف اولومقددر . کوکنار و پیتوسلر عادتاً ارتفاع نقطه
« نظردن بر بریله یاریش ایتمکده درلر . بونلره (2000) متره یه
« قدر تصادف ایدیلور . بونون بو ذکر ایدیلن آغاچلره عینی
« حسدن وبلاخه مختلف حسلردن قاریشیق اولارق تصادف
« ایدیلکده در .

مقاریر :

خیامدن منظوم ترجمه لر (*)

عروضك رباعی وزنیه

حشمتی سرای کوکله آتمشده قوی ،
اولمش قاپیسی شاهلر ایچن سجده یولی ا
باقیم ییقیلان سوره ، بوکون بر قوصو
قونش ثوتیور ، آکلانیور : - قو، قو، قو !

★

بیرلکده دونوب دوردیقمز کهنه فلك ؛
بر سوسلو سحر یاز قنهرندن ثورنك !
کوکلر یوجه قانوس ، کونش لامباسی ، ییز :
حیرتله کچن بیردر خیالز کرچك !

★

ییز بویله جوشوب آل وورارق اویناساق ،
یأسک ازمز باشلرینی ییز آیاق !
کون دوغماندن اول ایچلم، ساز چالام ؛
چوق کون دوغاجاق، ییزلری صوصمش بولاجاق !

★

ایسته ر ، بنی آیریلده فغانله بیراق !
ایسته ر ، بانا قوش، سونج اولوب قلمبه آق !
سندن نه دیلر ، کوکلی بن سوله یه هم ؛
کوکلك ناصیل ایسته ر، بانا کوکلك کی باق !

فیضه الله صاحب

[*] بورباعیلری عروضك رباعی وزنیه ترجمه ایتدم.
یکانه ذوق عروض وزننده بولانلره آرمغانم اولسون .

اربعة ، اردو ، اورفه ، اینه بولی ، بولی ، جانیک ، سیواس
وقسطمونیده اوچ الی دیرت میلیون اوقه استحصال ایدیلر.
زراعت وکالت جلیله سی طرفندن تنظیم اولنان ایستاتیسیتقرده
(1926) سنه سی کندیر محصولزك مقداری 3,230,288
کیلو کوستریلشدر .

ایکنجی صنفده بولان مواد ابتدائیه مزده مبدولدر :
صمان : - مملکتیز برزراعت مملکتیدر . کویلو مزا کثرتله
حبوبات اکر . بواعتبارله صمان محصولزده مهم بریکون طوتیور .
زراعت وکالت جلیله سی طرفندن تنظیم ایدیلن ایستاتیسیتقره
نظراً مملکتیزده سنوی 2,469,226,847 کیلو بقدا ؛
1,432,735,070 کیلو آرپه و 102,529,085 کیلو
یولاف بئیشمکده در که جمماً بکون 4,004,491,002 کیلو ایدر .
بو مقدار حبوباته مقابلی 1% نسبتنده صمان لاده ایدیله بیاه چکنی
فرض ایتسه ک دخی سنوی صمان مقداری 40,044,910
کیلو بولونه چقدر . یالکیز باشنه صماندن علی العاده بقال کاغذلری
قیمه لی قیرمه سز آمبالاژ کاغذلری اعمال اولندیکی کبی دیگر
خمرلرله قاریشیدره ق آبی جنس کاغذ اعمالی ده مکنندر . نه کیم
فرانسه نك معروف قاریقه لرلی میاننده بولنان Papeteries
de France برچوق جنس کاغذلره 50% یه قدار صمان
سللولوزی قاریشیدرمقددر .

بقدا ، آرپه و یولافدن ماعدا مملکتیزده 4,049,052
دوئم اراضی یه قاپلیجه ؛ 1,041,503 دوئم اراضی یه داری
و 1,954,944 دونلک بره چاودار اکیلکده در . بو محصولانك
صمانلرینده یوقاریکی یکونه ضم ایدر ایسه ک صمان محصولزك نشان
استصغار اولامیه جنی تبیین ایدر . بونلردن ماعدا بطاقلقرده
یتدشن بعض نوع سازلردن (Roseau) و برنج صاپلرندن
استفاده ایدیلور ، روزو خموری صمان خورینك عینیدر . حتی
بعض احوالده صمانه ترجیح اولنیور . کوریلور که کاغذیایمق
ایچون قیمتدار اورمانلرینک ضررینه چالیشمق ایجاب ایتیه چکدر .
آغاچلریمز : - اورمانلریمز تورک کاغذجیلغنی طویوره جق
کیمت و کیفیتده در . بالخاصه کاغذجیلغنی ده مستعمل کوکنارک
اورمانلریمزده مبدولاً بولندیکی وکون کچدکجه تکثر ایتدیکی
اقتصاد وکالت جلیله سنجه تنظیم ایتدیریلان متخصصی راپورلریله
ثابت در .

زراعت وکالت جلیله سی طرفندن متخصص راپورلری نامیه
1927 سنه سننده نشر اولونان ترک 287 نجی صحیفه سندن
بولی وقسطمونی اورمانلرنده 1926 سنه سی 13 غوزندن 26
آغستوسنه قدر اجرا ایدیلن تدقیق سیاحتی نتیجه سننده تنظیم
ایدیلن راپوردن صورت :

« . . . اورمان محتویاتی اولوق اوزره باشلیجه
« کوریلن آغاچ انواعی برجه آتیدر : میشه ؛ ایلچق منطله لره
« پک آز اولوق اوزره موجوددر . قسماً کوکسارایله قاریشیق
« وقسماده کوکنار زمینی اوزرینه میشه موجودیتنه تصادف
« ایدیلکده در .